

Spotkanie partnerów Paryż – Vernon

11 – 16.07.2011r.

O przygotowaniu na spotkanie z ludźmi o innym kolorze skóry (młodzież defaworyzowana we Francji to ok. 50 % kolorowych)

Mariusz Majewski – Zespół Szkół Zawodowych nr 3 Starachowice-
3.Kamień węgielny 11. – 16. lipca 2011, Paryż i Vernon
(Tłumaczenie: Dorota Rychlewska)

Zmieniający się obraz współczesnej Europy powoduje, że coraz częściej spotykamy się z pojęciem społeczeństwa wielokulturowego. Dla nas Polaków, zwłaszcza mieszkańców małych miast takich jak Starachowice jest to temat nowy, niezrozumiały, z którym nie spotykamy się w codziennej rzeczywistości. Wielokulturowość społeczna jest to pojęcie, z którym spotykamy się w mediach ale bezpośrednio nie odczuwamy tych zależności.

Dlatego też, pobyt we Francji w ramach realizacji projektu „Kamień węgielny” był dla nas bezpośrednim zetknięciem z problemami społeczeństwa wielokulturowego. W trakcie prac nad projektem i dyskusji między partnerami mieliśmy okazję poznać problemy kraju wielokulturowego jakim we współczesnym świecie stała się Francja.

Miejscem szczególnym okazało się paryskie metro gdzie najwyraźniej widać wielokulturowość Francji, gdzie obok siebie codziennie przechodzą ludzie różnych religii, ras, kultur. Dla nas jest to fascynujące, ale jesteśmy tego świadomi, że też niesie ze sobą wiele trudności w funkcjonowaniu państwa i społeczeństwa. Dotyczy to szczególnie młodych ludzi wywodzących się ze środowisk emigracyjnych. Imigranci charakteryzują się słabą integracją gospodarczą, wśród nich panuje wysokie bezrobocie, a wskaźnik ich zatrudnienia jest o 20 punktów niższy niż wśród rdzennych Francuzów. Posiadają wykształcenie niższe niż średnie lub żadne. Francuzi szczególnie obawiają się muzułmanów, ze względu na dość częste występowanie u nich zjawiska „dużych rodzin”, a na wysoki przyrost naturalny wpływają zwyczaje i sposób życia. W Paryżu zamieszkują oni mrówkowce w gettach dzielnic robotniczych i nie są tolerowani przez rodowitych mieszkańców miasta. W ostatnich latach we Francji rozgorzała dyskusja na temat polityki imigracyjnej, zwłaszcza w odniesieniu do Romów z Bułgarii i Rumunii.

Jednym z najważniejszych problemów społecznych współczesnej Francji jest problem funkcjonowania na rynku pracy i w społeczeństwie młodzieży pochodzącej z przedmieść wielkich aglomeracji miejskich i odmiennej narodowościowo, rasowo i kulturowo. Problemy te dotyczą między innymi bezrobocia. Bezrobocie w tej grupie społecznej wynosi średnio 20 %, a w niektórych aglomeracjach sięga nawet 40%. Powodem niezadowolenia jest też

wykonywanie pracy poniżej swoich kwalifikacji. Konsekwencją tego jest fakt, że dochody młodych ludzi o innym kolorze skóry są znacznie niższe niż pozostałych obywateli.

Na przedmieściach nie ma pracy, bo nie ma pracodawców i ich przedsiębiorstw. Mimo dużo niższych cen właściciele firm wolą prowadzić interesy w bezpieczniejszych rejonach. Rząd francuski i francuski samorząd terytorialny podejmują działania w celu poprawy tej sytuacji. Wszystkim, którzy otwierają firmy na przedmieściach i zatrudnią ich mieszkańców, zaoferowano zwolnienia podatkowe. Młodych ludzi w wieku 18-26 lat wspierają doradcy zawodowi, którzy pomagają wybrać drogę kształcenia zawodowego zgodną z ich zainteresowaniami i potrzebami rynku pracy. Następnie pomagają im w poszukiwaniu pracy. Oferowana jest też pomoc przedsiębiorców zakresie zakwaterowania tymczasowego lub stałego miejsca zamieszkania (w aglomeracji paryskiej mieszkanie to jeden z najważniejszych problemów życiowych młodych ludzi).

Następny problem to edukacja. Dzieci i młodzież "wielokulturowych dzielnic" mają poważne problemy w szkole. W szkołach na przedmieściach jest najwyższy odsetek uczniów powtarzających klasę oraz kończących edukację w wieku 16 lat (ostatni rok obowiązku szkolnego).

Jednak te problemy to problemy podobne do podobne do problemów występujących w Polsce i w Niemczech. Niski poziom szkół, ograniczone kontakty z rodzicami, trudności w relacjach uczeń – nauczyciel stąd corocznie znaczna ilość młodych ludzi opuszcza szkoły bez żadnego świadectwa i potwierdzonych kwalifikacji zawodowych. Podejmowane są działania by to zmienić zachęcając do podejmowania nauki poprzez np. zakwaterowanie, wyżywienie, możliwość bezpłatnego uczęszczania na kursy prawa jazdy a nawet otrzymywania pieniędzy. Tworzeniu nowych możliwości dla kolorowej młodzieży ma służyć też proponowany przez rząd bezpłatny transport do szkół i placówek kulturalnych w innych dzielnicach. Innym sposobem jest propagowanie osób które pochodzą z biednych, kolorowych przedmieść o dzięki wysiłkowi potrafiły osiągnąć wiele. Przykładem takiej osoby jest Fadela Amara – sekretarz stanu odpowiedzialna za program pomocy mieszkańcom gett, z pochodzenia Algierka. Jej historia jest przykładem kariery, jaka we Francji jeszcze do niedawna była nie do pomyślenia - kolorowej dziewczyny z przedmieścia, która wchodzi na szczyty władzy. Przed objęciem stanowiska w rządzie szefowała stowarzyszeniu Ni Putes, Ni Soumises (Ani prostytutek, ani poddanych) walczącemu o prawa kobiet z rodzin imigrantów. Inny dobry przykład to sport, który często pozwala młodym „kolorowym” ludziom z przedmieść odnieść sukces. Francuska drużyna piłki nożnej wyglądała na boisku bardziej „kolorowo” niż np. brazylijska. Są w niej gracze biali, mulaci najrozmaitszych odcieni, czarni i ci o skórze

„śródziemnomorskiej”. Wszyscy bronią jednej bramki, atakują wspólnie przeciwnika, przed meczem zgodnie śpiewają Marsylianekę. Podobnie jest z reprezentacją Niemiec, tyle że występują tam piłkarze których korzenie pochodzą z Polski, Turcji, państw byłej Jugosławii, choć też są i zawodnicy o pochodzeniu afrykańskim. Inne działanie państwa to zwiększenie liczby policjantów patrolujących najbardziej niebezpieczne dzielnice, gdzie często dochodzi do podpałów budynków publicznych, aut a także napadów. Właśnie brak bezpieczeństwa prowadzenia działalności gospodarczej powoduje, że wielu przedsiębiorców nie chce prowadzić swojej działalności w niebezpiecznych dzielnicach. W Évry, jednej z podparyskich miejscowości, po czwartej napaści na siedzibę poczty dyrekcja placówkę po prostu zamknęła a pracowników zwolniono. O tym wszystkim i temu podobnych sytuacjach dowiedzieliśmy się w trakcie warsztatów z naszymi francuskimi partnerami. Podczas pobytu we Francji naszą uwagę zwracał fakt różnorodności form pomocy młodzieży defaworyzowanej oferowanej przez władze lokalne i państwowe.

Inna kwestia, która zwróciła naszą uwagę to podkreślanie przez gospodarzy laicyzacji państwa, tak by żaden z obywateli nie czuł się dyskryminowany z powodów religijnych, rasowych czy kulturowych. Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do Francji przez wieki nazywanej „pierwszą córą kościoła katolickiego”. Podkreśla to jeszcze raz fakt jakiejś współcześnie państwo uległo ewaluacji.

Z drugiej strony jednak coraz więcej zwolenników zdobywają hasła ograniczenia imigracji i zaostrzenia metod wobec tych środowisk. Zwolenników zyskuje skrajny Front Narodowy i jej liderka Marine Le Pen. Władze Francji organizują akcję np. deportowano z Francji kilka tysięcy Romów z bułgarskimi i rumuńskimi paszportami. Każdy z pochodzeniem romskim, który zgodził się na dobrowolne opuszczenie Francji, dostawał w zamian 300 euro. Akcja zakończyła się jednak fiaskiem, ponieważ – jak wykazały późniejsze badania – większość Romów zainkasowała pieniądze, dała się wysiedlić, po czym po kilku tygodniach bądź miesiącach wróciła nad Sekwanę. W 2011 roku Francja odesłała z powrotem do domu 32 922 nielegalnych imigrantów (rok wcześniej 28 tys.)

Tematyka realiów życia we Francji pozwoli nam wykorzystać ją w dalszej pracy z naszą młodzieżą. Świat pędzi do przodu tuż za naszym progiem stoi temat przygotowywania naszej małomiasteczkowej młodzieży, która do dziś miała mało takich okazji, na spotkanie z wielkim światem, w którym być może przyjdzie im pracować i spotkać Francuz lub Niemca, który wbrew ich oczekiwaniom nie będzie miał białej tak jak oni twarzy, której oczekiwaliby po mieszkańcu Europy. Praca w ramach projektu „Kamień Węgielny” poszerzyła bardzo naszą bazę doświadczeń do pracy na przyszłość.

Zur Vorbereitung auf Menschen mit anderer Hautfarbe (französische sozial Benachteiligte sind zu ca. 50 % farbige)

Mariusz Majewski –Zespół Szkół Zawodowych nr 3 Starachowice -
3.Eckstein 11. – 16.Juli 2011, Paris und Vernon
(Übersetzung: Dorota Rychlewska)

Das Bild des heutigen Europa ändert sich. Zunehmend treffen wir uns mit dem Begriff der multikulturellen Gesellschaft. Für uns Polen, vor allem Einwohner einer kleinen Stadt wie Starachowice ist das Neue, oft Unverständliche, mit dem wir in der alltäglichen Realität nicht zu oft treffen. Die multikulturelle Gesellschaft ist ein Begriff, mit dem wir in den Medien treffen, aber mit dessen Abhängigkeiten nicht viel zu tun haben. Daher also war der Aufenthalt in Frankreich im Rahmen des Projektes "Eckstein" für uns ein direkter Kontakt mit den Problemen einer multikulturellen Gesellschaft. Bei der Arbeit an dem Projekt und bei den Diskussionen zwischen den Partnern hatten wir die Möglichkeit zu erfahren, über die Probleme des multikulturellen Landes Frankreich, das in der modernen Welt geworden ist. Als besonderer Ort zeigte sich dabei die Pariser U Bahn, wo man vor allem die multikulturelle Gesellschaft Frankreichs beobachten kann. Dort treffen sich neben einander auf einer täglichen Basis Leute der verschiedenen Religionen, Rassen und Kulturen. Für uns ist das eine faszinierende Geschichte. Wir sind aber uns bewusst, dass dies auch viele Schwierigkeiten für das Funktionierendes Staates und der Gesellschaft bringt. Dies gilt vor allem für junge Menschen mit Migrationshintergrund. Die Einwanderer zeichnen sich durch eine schwache wirtschaftliche Integration, darunter herrscht hohe Arbeitslosigkeit, und ihre Beschäftigungsrate ist etwa 20 Prozentpunkte niedriger als unter der Muttersprachler Franzosen. Sie haben eine Ausbildung niedriger als der Durchschnitt oder gar keine. Die Franzosen fürchten besonders Moslems, wegen des relativ häufigen Vorkommens des Phänomens der "Großfamilien", und des hohen Wachstum, wo Einfluss von Gewohnheiten und Lebensweise eine grosse Rolle spielt. Sie wohnen in Pariser Blocks, sind in den Ghettos Bezirken und in sozial problematischen Stadtteilen untergebracht Sie sind schlecht durch die einheimischen Bewohner der Stadt toleriert. In den letzten Jahren steigt in Frankreich Diskussion über Einwanderungspolitik, insbesondere in Bezug auf die Einwanderer aus Bulgarien und Rumänien. Einer der wichtigsten sozialen Problemen der modernen Frankreich ist das Problem der Funktionsweise des Arbeitsmarktes und in Gesellschaft junger Menschen aus der Vorstadt von Ballungsgebieten, mit verschiedenen Nationalität und Kulturherkunft. Diese Probleme betreffen unter anderem Arbeitslosigkeit. Die Arbeitslosigkeit beträgt in dieser Sozialgruppe im Durchschnitt 20%, und in einigen städtischen Gebieten sogar 40%.

Der Grund für die Unzufriedenheit ist auch die Arbeit unter ihrer Qualifikation. Die Folge daraus ist die Tatsache, dass die Einnahmen der jungen Menschen der unterschiedlichen Hautfarbe deutlich niedriger als anderen Bürger sind.

Am Stadtrand gibt es keine Arbeit, da es den Arbeitgebern und ihren Unternehmen auch nicht gibt. Trotz der viel niedrigeren Preisen möchten Eigentümer ihre Unternehmen lieber in sichereren Gebiete haben. Die französische Regierung und die französische Gemeinden ergreifen Maßnahmen, um diese Situation zu verbessern. An alle, die ihre Unternehmen im Vorstadt öffnen, und die jungen Leute beschäftigen, bietet man Steuerbefreiungen. Junge Menschen im Alter von 18-26 Jahren, unterstützen die professionelle Berater, die ihnen den Weg der Berufsausbildung entsprechend ihrer Interessen und die Bedürfnisse des Arbeitsmarktes empfehlen. Dann helfen sie ihnen die Arbeit zu finden. Die Unternehmer helfen auch bei der Unterbringung, vorübergehend oder dauerhaft eine Wohnung zu finden (im Großraum von Paris einen Apartment zu finden, ist eines der wichtigsten Probleme eines Jugendlichen). Das nächste Problem ist die Bildung. Die Kinder und Jugendliche von "multikulturellen Stadtteilen" haben ernste Probleme in der Schule. In Schulen am Vororten ist der höchste Prozentsatz der Schüler, die eine Klasse wiederholen müssen und verlassen die Schule schon im Alter von 16 Jahren (das letzte Jahr der Schulpflicht) Diese Probleme sind jedoch den Problemen in Polen und in Deutschland ziemlich ähnlich. Das niedrige Niveau der Ausbildung, begrenzte Kontakte mit den Eltern, Schwierigkeiten in Beziehungen, Schüler-Lehrer. Jedes Jahr verlässt eine beträchtliche Anzahl von jungen die Schule ohne Zertifikat und zertifizierten Berufsqualifikationen. Es gibt viele Maßnahmen, bei denen versucht man dies zu ändern. Man fördert des Lernens, hilft bei Suche der Unterkunft, Verpflegung, bietet die Möglichkeit zur Teilnahme an kostenlose Kurse und Fahrgeld. Die Schaffung neuer Möglichkeiten für die farbige Jugend wird durch die Regierung unterstützt. Man bietet kostenlosen Transport zu Schulen und kulturellen Institutionen in anderen Bezirken. Eine andere Möglichkeit ist, Menschen zu fördern, die aus einem armen Vorort stammen, aber dank ihrer Arbeit viel erreichen könnten. Ein Beispiel einer solchen Person ist Fadela Amara - Sekretär des zuständigen Staates, die für das Programm der Hilfe für die Bewohner der Ghettos verantwortlich ist. Seine Geschichte ist ein Beispiel für eine Karriere, die in Frankreich noch bis vor kurzem undenkbar war. Ein farbiges Mädchen aus den Vororten, die auf den Gipfel der Macht kommt. Vor der Aufnahme ihrer Tätigkeit in der Regierung war sie Chefin Association Ni Putes, Ni Soumises (weder Prostituierte noch Untertan) die um die Rechte der Frauen aus den Familien der Einwanderer kämpft. Ein weiteres gutes Beispiel

dafür ist Sport. Dort auch gelingt es oft farbigen Jugendlichen aus sozial problematischen Stadtteilen an den Gipfel zu kommen. Die französische Fußballmannschaft sieht auf dem Grass mehr bunt als die brasilianische aus. Es spielen dort Spieler, von weiß durch verschiedene Schatten der Hautfarbe. Alle zusammen spielen gegen das Tor des Gegners und singen zusammen die Marseillaise. Genauso sieht die Nationalmannschaft von Deutschland aus, aber viele der Spieler haben ihre Wurzeln in Polen, in der Türkei, oder stammen aus den Länder des ehemaligen Jugoslawien, aber auch hier gibt es Spieler der afrikanischen Ursprung. Der Staat versucht die Zahl der Polizisten zu steigern, die gefährlichsten Bezirke kontrollieren, wo es oft viele Brandstifte bei den öffentlichen Gebäuden, und Anfälle gibt. Eben Mangel an der Sicherheitsgeschäft ist der Grund, warum viele Unternehmer ihre Tätigkeiten in gefährlichen Umgebungen nicht führen wollen. In Évry einer der pariser Städtchen, nachdem der vierte Angriff auf die Post Einrichtung passierte, hat die Direktion die Einrichtung einfach geschlossen und Arbeitnehmer entlassen. Über alle diese und ähnliche Situationen, erfuhren wir während der Workshops mit unseren französischen Partnern. Während unseres Aufenthalts in Frankreich hat man unsere Aufmerksamkeit auf die Tatsache gemacht, dass die französische Regierung zusammen mit den lokalen Behörden und staatlichen Unternehmen die Vielfalt an Formen der Arbeit und Hilfe für die benachteiligte Jugendliche anbietet. Eine weitere Tatsache und die Hervorhebung dessen von den Gastgebern ist, dass Frankreich heutzutage laizistischer Staat ist, so dass keiner der Bürger ein Gefühl bekommt, aus den religiösen, rassistischen oder kulturellen Gründen diskriminiert zu werden. Dies ist von besonderer Bedeutung für uns Polen in Bezug auf Frankreich, das bei uns in Polen seit Jahrhunderten "die erste Tochter der katholischen Kirche" genannt wurde. Dies unterstreicht einmal mehr die Tatsache, dass der gegenwärtige Zustand die Bewertung bestätigt, wie der Staat evaluiert hat. Auf der anderen Seite jedoch mehr und mehr Anerkennung bekommen die Ideen der Beschränkung der Einwanderung und Verstärkung von Methoden für die Einwanderer. Mehr Unterstützung gewinnt extrem nationaler Front und ihr Führerin, Marine Le Pen. Die französischen Behörden organisierten z. B. eine Aktion: man hat aus Frankreich ein paartausend Bürger mit den bulgarischen und rumänischen Pässen deportier. Jedem Zigeuner, der freiwillig das Verlassen von Frankreich vereinbart hat, wurde Gegenleistung in Höhe von 300 Euro ausgezahlt. Die Aktion endete mit Fiasko, - da wie spätere Studien bewiesen haben – die Mehrheit der Bürger nahm Geld, ließ sich den Behörden zu vertreiben, und nach ein paar Wochen oder Monaten kehrte sie über den Fluss Seine zurück. Im Jahr 2011 wurden aus Frankreich 32 92 illegale Einwanderer nach Hause geschickt (ein Jahr zuvor, 28 000).Die Themen von den Realitäten des Lebens in Frankreich ermöglicht uns es in

weiterer Arbeit mit unseren Jugendlichen zu nutzen. Die Welt bewegt sich ständig nach vorne. Direkt hinter unserer Schwelle wartet auf uns das Thema der Vorbereitung unserer jungen Menschen der Kleinstadt auf ein Treffen mit der großen Welt. Heute haben nur wenige diese Gelegenheit, in der großen Welt zu arbeiten und sich treffen mit einem französischen oder deutschen Bürger zu treffen, der, im Gegensatz zu ihren Erwartungen, nicht eine Gesichtsfarbe haben wird, welche man von einem Bewohner von Europa erwarten könnte. Die Arbeit im Rahmen des Projektes " Eckstein" hat unsere Erfahrungen für die zukünftige Arbeit stark erweitert.